

Sygn. akt IV U 253/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 stycznia 2019 r. w S.

odwołania (...) S.C. C. Z., D. Z.

z udziałem M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 19 lutego 2018 r. Nr (...)

w sprawie (...) S.C. C. Z., D. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie właściwego ustawodawstwa

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że w okresie od dnia 06 grudnia 2017 roku do dnia 05 grudnia 2018 roku mają zastosowanie wobec obywatela Ukrainy M. M. przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 i stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ma obowiązek wydać M. M. zaświadczenie A1 na okres od dnia 06 grudnia 2017 roku do 05 grudnia 2018 roku.

Sygn. akt: IV U 253/18

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z 6 lutego 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.83 ust.1 pkt 2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016r. poz. 963 ze zm.) oraz art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo ustalił, że w okresie od 6 grudnia 2017r. do 5 grudnia 2018r. wobec obywatela Ukrainy M. M. nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 oraz odmówił

wydania dla obywatela Ukrainy M. M. zaświadczenia A1 na okres od 6 grudnia 2017r. do 5 grudnia 2018r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że płatnicy składek – wspólnicy (...) S.C. z siedzibą w Z. wystąpili do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. o wydanie zaświadczenia potwierdzającego zastosowanie polskich przepisów w zakresie ustawodawstwa właściwego na podstawie art.13.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 883/2004 dla pracownika najemnego M. M. obywatela Ukrainy w związku z wykonywaniem pracy na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich Unii Europejskiej w okresie od 6 grudnia 2017r. do 5 grudnia 2018r. Organ rentowy w oparciu o art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 stwierdził, że Polska nie jest państwem, w którym zwykle zamieszkuje M. M. w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Nie można bowiem uznać, że miejscem, w którym znajduje się centrum interesów życiowych M. M. mającego rodzinę w kraju pochodzenia, jest terytorium Polski. Organ rentowy powołał się w tym zakresie na kryteria służące ustaleniu miejsca zamieszkania określone w art.11.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009. Wskazując na powyższe organ rentowy stwierdził, że Polska nie jest miejscem zamieszkania M. M., a jedynie miejscem pobytu w kraju zatrudnienia i dlatego przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 nie mogą mieć do niego zastosowania.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyli płatnicy składek C. Z. i D. Z. wspólnicy (...) S.C. z siedzibą w miejscowości Z. zaskarżając ją w całości, wnosząc o jej zmianę i stwierdzenie, że ubezpieczony M. M. spełnia przesłanki do wydania wobec niego zaświadczeń o właściwym ustawodawstwie (A1) w w/w okresie. Wskazali, że w/w zaświadczenie jest wymagane przy wykonywaniu przewozów m.in. do Niemiec, Francji, Włoch i Belgii. Odmawiając wydania przedmiotowego zaświadczenia organ rentowy nie uwzględnił interesów pracodawcy, który terminowo i sumiennie reguluje składki za zatrudnionych pracowników. Skarżący nie zakwestionowali, że konieczne jest spełnienie przez zatrudnionego pracownika warunku legalnego zamieszkiwania w Polsce i wskazali, że M. M. warunek ten spełnia. Legalnie bowiem pracuje w Polsce i legalnie tu zamieszkuje, a ponadto swoją przyszłość wiąże z Polską, jednakże sprowadzenie rodziny do Polski nie jest kwestią, którą można zorganizować w ciągu tygodnia. Podjęcie i kontynuowanie pracy od wielu miesięcy oraz najem lokalu mieszkalnego w Polsce potwierdza zamiar wyżej wymienionego zamieszkiwania w Polsce.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy powołał się na przepisy prawa i argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podkreślił, że zgromadzone dowody nie dają podstaw do ustalenia, że M. M. posiada ośrodek interesów życiowych na terenie Polski i tym samym, aby jego miejscem zamieszkania było terytorium Polski. Do ustalenia takiego nie jest wystarczające legalne przebywanie i zatrudnienie na terenie Polski.

Sąd ustalił, co następuje:

C. Z., D. Z. wspólnicy spółki cywilnej pod firmą (...) z siedzibą w miejscowości Z., powiat M. prowadzą działalność transportową, w tym świadczą usługi z zakresu przewozów międzynarodowych.

Ubezpieczony M. M. jest obywatelem Ukrainy. Jego syn również mieszka i pracuje w Polsce. Żona stara się o pobyt w Polsce. Ubezpieczony planuje wspólnie z rodziną osiedlić się w Polsce. Na Ukrainie nie ma własnego domu, mieszka razem z rodzicami. Legalnie przebywa na terenie Polski, ma zezwolenie na trzyletni pobyt. W dniu 23.08.2016r. ubezpieczony i wspólnik Spółki (...) C. Z. zawarli umowę o pracę, na mocy której ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku kierowcy ciągnika siodłowego w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano teren całej Europy (umowa o pracę z k.9-13 akt organu rentowego). Od 1 grudnia 2017r. ubezpieczony zamieszkuje w lokalu mieszkalnym znajdującym się w budynku na nieruchomości w miejscowości Z. (...). W dniu 1 grudnia 2017r. ubezpieczony zawarł z płatnikiem składek C. Z. umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w budynku na w/w nieruchomości o powierzchni 37 metrów kwadratowych składającego się z pokoju z aneksem kuchennym i łazienki. Czynsz najmu ustalono na kwotę 100 złotych miesięcznie

(umowa najmu lokalu mieszkalnego z 1 grudnia 2017r. k.37-39 akt organu rentowego). W lokalu tym ubezpieczony spędza czas wolny między zleceniami przewozów. Na Ukrainę w odwiedziny do rodziny ubezpieczony wyjeżdża raz na 3 miesiące lub raz na pół roku i przebywa tam do tygodnia czasu. Ubezpieczony wykonuje przewozy międzynarodowe, w związku z tym 10% czasu pracy przypada na pracę na terenie Polski, a 90% na pracę w pozostałych krajach Unii Europejskiej – Niemcy, Francja, Austria, Holandia, Belgia, Włochy, Hiszpania, Słowacja, Słowenia, Dania, Węgry (informacja z 5 grudnia 2017r. w celu wydania zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym k.1-3 akt organu rentowego).

W latach 2016 i 2017 ubezpieczony M. M. rozliczył się z podatku w Polsce składając do Urzędu Skarbowego w M. zeznania o wysokości osiągniętych dochodów (informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego w M. z 31 października 2018r. - w kopercie na k.15 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie płatników składek C. Z. i D. Z. wspólników (...) S.C. z siedzibą w miejscowości Z. jest zasadne i zostało uwzględnione.

Jak wynika z akt organu rentowego, w dniu 7 grudnia 2017r. wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. wniosek płatników składek o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla pracownika M. M. – obywatela Ukrainy wykonującego dla płatników składek pracę w charakterze kierowcy w transporcie międzynarodowym na okres od 6 grudnia 2017r. do 5 grudnia 2018r. Wnioskodawcy wskazali, że w/w pracownik świadczy pracę, która w 10% jest wykonywana w P., a w pozostałych 90% na terenie innych państw Unii Europejskiej. Jako podstawę wniosku wskazano regulację art.13.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L z 30 kwietnia 2004r. ze zm.). Zgodnie z tym uregulowaniem osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich podlega:

a) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym Państwie Członkowskim lub jeżeli jest zatrudniona przez różne przedsiębiorstwa lub przez różnych pracodawców, którzy mają siedzibę lub miejsce wykonywania działalności w różnych Państwach Członkowskich lub

b) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności zatrudniającego ją przedsiębiorstwa, jeżeli osoba ta nie wykonuje znacznej części swojej pracy w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania.

Z uwagi na to, że M. M. jest obywatelem Ukrainy rozstrzygnięcie wniosku płatników składek wymagało uprzedniej oceny, czy w/w pracownik zamieszkuje legalnie na terenie Polski jako członka Unii Europejskiej. Zgodnie bowiem z art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, w/w rozporządzenia (WE) nr 883/2004r. i nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Organ rentowy odmawiając ustalenia, że wobec M. M. w okresie objętym wnioskiem płatników składek znajduje zastosowanie ustawodawstwo polskie ustalone na podstawie art.13.1 pkt b rozporządzenia (WE) nr 883/2004 jako ustawodawstwo państwa, w którym znajduje się siedziba pracodawcy i co za tym idzie wydania ubezpieczonemu zaświadczenia A1 podniósł, że w okolicznościach sprawy brak jest podstaw do ustalenia, że w Polsce znajduje się centrum interesów życiowych ubezpieczonego i miejsce jego zamieszkania. Ustalając, czy ubezpieczony zamieszkuje w Polsce organ rentowy odwołał się do uregulowania zawartego w art.11.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004

w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W myśl tego uregulowania do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie podstawowe, należy ustalić ośrodki interesów życiowych zainteresowanego w oparciu o ogólną ocenę wszystkich dostępnych informacji dotyczących istotnych okoliczności, które mogą obejmować, w stosownych przypadkach: czas trwania i ciągłość pobytu na terytorium zainteresowanych państw członkowskich, sytuację danej osoby, w tym: charakter i specyfikę wykonywanej pracy, w szczególności miejsce, w którym praca ta jest zazwyczaj wykonywana, jej stały charakter oraz czas trwania każdej umowy o pracę, jej sytuację rodzinną oraz więzi rodzinne, prowadzenie jakiegokolwiek działalności o charakterze niezarobkowym, jej sytuację mieszkaniową, zwłaszcza informację, czy sytuacja ta ma charakter stały, państwo członkowskie, w którym osoba uważana jest za mającą miejsce zamieszkania dla celów podatkowych. Stosując się do powyższej regulacji organ rentowy stwierdził, że M. M. jedynie tymczasowo przebywa w Polsce jako kraju zatrudnienia, a centrum jego interesów życiowych, determinowane m.in. przez fakt posiadania rodziny na Ukrainie, znajduje się właśnie na Ukrainie.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego w kwestii miejsca zamieszkania M. M. jest błędne. Wskazać należy, że zastosowany przez organ rentowy w/w przepis art.11.1 rozporządzenia wykonawczego (WE) nr 987/2009 ma zastosowanie w przypadku, gdy pomiędzy instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii w odniesieniu do ustalenia miejsca zamieszkania. W okolicznościach niniejszej sprawy nie ma natomiast sporu między instytucjami państw członkowskich. W ocenie Sądu w okolicznościach sprawy w pełni uzasadnione jest stwierdzenie, że M. M. zamieszkuje legalnie na terenie Polski. Przedstawiona przez płatników składek karta pobytu nie pozostawia wątpliwości, że ubezpieczony legalnie przebywa na terenie RP oraz legalnie wykonuje pracę w charakterze kierowcy w transporcie międzynarodowym. Z ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczony posiada w Polsce – w miejscowości Z. prawo najmu lokalu mieszkalnego, w którym przebywa w czasie wolnym od pracy. Okoliczność, że lokal ten znajduje się na nieruchomości, na której znajduje się siedziba spółki (...) oraz, że w tym samym budynku zamieszkują również inni pracownicy tej spółki, nie może być powoływana jako argument przeciwko ustaleniu, że ubezpieczony zamieszkuje na terenie Polski. W ocenie Sądu nie ma wątpliwości, że zamieszkiwanie ubezpieczonego na terenie Polski ma swoje źródło w fakcie wykonywania pracy na rzecz polskiego pracodawcy. Zatrudnienie jest jednak doniosłym motywem w wyborze miejsca zamieszkania. Bezsporne jest, że ubezpieczony ma na Ukrainie rodzinę, ale w odwiedziny do rodziny jeździ tylko raz na trzy miesiące lub raz na pół roku i jego pobyt tam trwa do tygodnia czasu, gdyż od granicy z Polską do miejsca zamieszkania jego rodziny jest ok. 1000 km. Posiadanie rodziny na terenie Ukrainy jest okolicznością, która wiąże ubezpieczonego z jego ojczystym krajem. Nie jest to jednak okoliczność niwecząca ustalenie, że ubezpieczony, który od dłuższego czasu pracuje i przebywa w Polsce oraz co istotne, a co pomija organ rentowy, za rok 2016 i 2017r. rozliczył podatek w Polsce, zamieszkuje legalnie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Reasumując, wobec ustalenia, że M. M. zamieszkuje na terytorium państwa członkowskiego UE, Sąd stwierdził, że zachodzą podstawy do wydania przez organ rentowy zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla ubezpieczonego jako osoby, która wykonuje pracę najemną w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich UE na podstawie art. 13.1 rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 883/2004.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art.477¹⁴§2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję nr (...) i orzekł jak sentencji wyroku.